

Zainwestuj w Toruniu

Życie RegionówDODATEK SPECJALNY PRZYGOTOWANY
WE WSPÓŁPRACY Z MIASTEM TORUŃ

GOSPODARKA ➔R2

Potencjał tkwi w ludziach

Nowoczesny sektor logistyczny, branża BSS, a także charakterystyczny dla Torunia przemysł elektromaszynowy tworzą gospodarczą mapę miasta. Uzupełnia je silne zaplecze naukowe z 20 tysiącami studentów

ROZMOWA ➔R3

”Tworzymy dobre ekosystemy dla firm

W mieście działa ponad 27 tys. podmiotów gospodarczych, to sól tej ziemi – mówi Michał Zaleski, prezydent Torunia

TERENY INWESTYCYJNE ➔R4

Różnorodne grunty czekają na inwestorów

Niemal 100 ha terenów inwestycyjnych posiada Toruń, z czego jedna trzecia z nich jest w Strefie Inwestycyjno-Logistycznej Toruń Wschód

INSTYTUCJE OTOCZENIA BIZNESU ➔R5

Biura, technologie, finanse oraz szkolenia

W Toruniu działa aż 13 instytucji zajmujących się obsługą biznesu. Można w nich uzyskać pełną ofertę instrumentów wsparcia

NAJWAŻNIEJSZE INWESTYCJE ➔R6

Z myślą o mieszkańcach

Mimo pandemii, która nadwerżyła finanse wielu samorządów, władze Torunia nie rezygnowały z inwestycji

Fundusze Europejskie
Program Regionalny**Rzeczpospolita
Polska****Województwo
Kujawsko-Pomorskie****Unia Europejska**
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

GOSPODARKA

MICHAŁ STANKIEWICZ

Zdecydowanie najlepiej rozwijającym się dziś sektorem jest branża logistyczno-magazynowa. Powód jest oczywisty – położenie miasta i rozbudowana sieć połączeń drogowych.

– Toruń zajmuje coraz silniejszą pozycję na mapie gospodarczej Polski. Z racji swoich walorów inwestycyjnych, bezpośredniego połączenia z autostradą A1, czy centralnego położenia w samym sercu kraju, szczególnie prężny rozwój obserwowany jest m.in. w branży logistycznej – potwierdza Paweł Gulewski, zastępca prezydenta Torunia. – W Toruniu inwestują bowiem wiodący deweloperzy powierzchni magazynowej, oferując swoim klientom nowoczesną powierzchnię gotową do wynajęcia. Moduły magazynowe mogą być elastycznie dostosowane do potrzeb nawet najbardziej wymagających nabywców z różnych branż, w tym również sektora produkcyjnego.

Według międzynarodowej firmy doradczej Colliers International już teraz Toruń dysponuje aż 114 tys. metrów kwadratowych powierzchni magazynowej. Największe parki magazynowe to GLP Toruń Logistic Centre (67 tys. mkw.), DP Portfolio Toruń (30,5 tys.) i Panattoni Park Toruń II (16,5 tys. mkw.). Ten ostatni docelowo ma mieć aż 57 tys. mkw. powierzchni. W I kwartale 2021 roku tzw. współczynnik pustostanów wynosił 13 proc., a czynsze rzeczywiście od 2,60 do 3 euro miesięcznie za mkw.

Sektor wciąż się rozwija, a miasto stara się pozyskiwać kolejnych inwestorów. W tym celu stworzyło Strefę Inwestycyjno-Logistyczną Toruń Wschód o powierzchni 40 hektarów. W strefie ulokowało się już 12 podmiotów. To firmy usługowe i produkcyjne, m.in. z branż farmaceutycznej, meblarskiej, klimatyzacji, transportu czy budowlanej. Wszystkie będą budować swoje nowe siedziby.

Od przemysłu elektromaszynowego do biurowców

Równomiernie rozwijają się też inne sektory.

– Miasto Toruń podejmuje działania mające na celu wyznaczenie nowych terenów inwestycyjnych przeznaczonych pod działalność produkcyjną, logistyczną i usługową. Potencjał lokalizacji pozwala na realizację nowych inwestycji lub kooperację z podmiotami prowadzącymi już działalność w Toruniu. Najwięcej zapytań od inwestorów dotyczy sektora produkcyjnego i usługowego, poszukiwane są tereny niezabudowane o powierzchni od 2 do 5 ha. Większość pozyskanych inwestycji to projekty reinwestycji – mówi Łukasz Szarszewski, dyrektor Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu. I dodaje: – Silnymi branżami w mieście są drobna wytwórczość i handel, usługi brokerskie i obrót stałą, przetwórstwo spożywcze, farmacja i ochrona zdrowia.

Mocna jest branża automotive, produkująca na rzecz koncernów motoryzacyjnych. W Toruniu działają m.in. Grupa Boryszew, Hendrickson Poland czy SMPE. Tradycyjną i silną gałęzią gospodarki miasta pozostaje sektor elektromaszynowy na czele z Apatorem, ale i Swangelok

Toruń może się pochwalić **dynamicznym rozwojem sektora logistycznego**. Jest również jednym z ważniejszych **ośrodków akademickich w kraju**

Potencjał tkwi w ludziach

Nowoczesny sektor logistyczny, branża BSS, a także charakterystyczny dla Torunia przemysł elektromaszynowy tworzą gospodarczą mapę miasta. Uzupełnia je silne zaplecze naukowe z 20 tysiącami studentów oraz dynamicznie rosnące wskaźniki ekonomiczne.

Polska, Sinograf, Sempre czy Kastenmüller Polska. W Toruniu działają też od lat Toruńskie Zakłady Urządzeń Okrętowych Towimor oraz Elektromontaż – Toruń. Obecna jest też branża farmaceutyczno-medyczna, której najbardziej znanymi przedstawicielami są Grupa Neuca i TZMO Group, czy sektor spożywczy (Nestle, Fabryka Cukiernicza Kopernik, Henkell Freixenet Polska, Polski Cukier).

Dzięki stale rozbudowywanej powierzchni biurowej coraz częściej Toruń jest też wybierany przez branżę BSS. Aktualnie w Toruniu jest 58,5 tys. mkw. biur, jednocześnie miasto zanotowało na koniec 2020 roku wyjątkowo niski współczynnik pustostanów (3,9 proc.). W budowie jest kolejne 34,5 tys. mkw., co oznacza, że blisko 200-tysięczne miasto przekroczy wkrótce barierę 100 tys. metrów.

Łącznie w Toruniu działa ponad 27 tys. podmiotów gospodarczych, z czego ponad 40 zatrudnia ponad 250 osób, a blisko 200 – od 50 do 249 osób. 313 z nich to podmioty z udziałem kapitału zagranicznego. Według Banku Danych Lokalnych GUS wartość produkcji

sprzedanej toruńskich firm w 2020 roku wyniosła 6,653 mld zł, a wartość nakładów inwestycyjnych wyniosła 696 mln zł.

Silne zaplecze akademickie

Toruń to duży ośrodek dydaktyczno-naukowy. Podstawę systemu edukacji stanowi sieć 43 szkół podstawowych, 68 przedszkoli i 41 żłobków. Znajduje się tutaj pięć wyższych uczelni, cztery szkoły artystyczne, 12 szkół technicznych, 10 szkół branżowych i 22 licea.

– Toruń stale inwestuje w najcenniejszy kapitał, czyli kapitał ludzki – wyjaśnia Anna Kulbicka-Tondel, rzecznik prasowy prezydenta Torunia. – Toruński krajobraz szkół wyższych jest bowiem motorem rozwoju gospodarczego nie tylko miasta, ale również regionu. Na renomowanym Uniwersytecie Mikołaja Kopernika każdego roku ponad 19 000 studentów kształci się i przygotowuje do życia zawodowego. Przedsiębiorcy lokalni doceniają ten wartościowy potencjał oraz jakość nabywanych przez nich kwalifikacji.

Gród Kopernika to nie tylko miasto humanistów, ale doskonale wykształconych absolwentów kierunków ekonomicznych, prawniczych, informatycznych czy też lekarskich. Władze toruńskich uczelni we współpracy z miastem stale monitorują sytuację na rynku pracy i starają się odpowiadać na jego potrzeby. To wszystko sprawia, iż uczelnie wyższe tworzą niezwykle klimat Torunia jako prężnie rozwijającego się miasta akademickiego – dodaje.

Wśród studentów popularne jest prawo i administracja, w roku akademickim 2019/2020 roku ten kierunek studiowało 4349 osób, a 1044 go ukończyło. Nieco mniej, bo 3324 studiowało, a 916 ukończyło finanse i księgowość. Wysoko w zestawieniu stoi filologia, we wspomnianym okresie studiowało ją 1825 osób, a 459 ukończyło. Co ciekawe oprócz polskiej czy angielskiej studenci chętnie wybierają też romańską (136), włoską (97) czy japońską (132). Nie brakuje studentów IT (1107 studiujących i 75 absolwentów). W sumie w 2020 roku mury uczelni opuściło ponad 4 tys. absolwentów.

Na koniec grudnia 2020 bezrobocie w Toruniu wynosiło 4,6 proc., podczas gdy średnia krajowa 6,2 proc., a w województwie kujawsko-pomorskim aż 8,9 proc. Na koniec 2020 roku Toruń miał niższe średnie wynagrodzenie brutto (5331,63 zł) wobec średniej krajowej (5523,32 zł), ale jednocześnie wyższe od średniej w całym regionie (4831,73 zł).

Niższe koszty zatrudnienia w połączeniu z silnym zapleczem naukowym mogą stanowić magnes dla potencjalnych inwestorów i pracodawców.

– Potencjał Torunia tkwi w ludziach – aktywnych społeczeństwie, przedsiębiorczych, dobrze wykształconych i gotowych na podjęcie nowych wyzwań zawodowych. Główna w tym rola Uniwersytetu Mikołaja Kopernika oraz innych uczelni działających w Toruniu, które przyciągają młodzież z dużym potencjałem i kształcą specjalistów zasilających lokalny rynek pracy – opisuje Izabela Tabor-Żurawska, senior consultant w Randstad Professionals, międzynarodowej agencji pracy. – Zauważalny jest wzrost liczby inwestycji biznesowych, co

jest jednoznacznym sygnałem o intensywnym rozwoju toruńskiej gospodarki.

Wysoko w rankingach

Dynamiczny rozwój wielu branż znajduje odbicie w rankingach i konkursach.

– Toruń według „Raportu atrakcyjności inwestycyjnej województw” uzyskał najwyższą klasę A w kategorii potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej dla wszystkich sekcji gospodarki, staje się doskonałym miejscem do lokowania swojego kapitału przez inwestorów – mówi Paweł Gulewski, zastępca prezydenta miasta.

W raporcie Banku Światowego Toruń został sklasyfikowany na czwartym miejscu wśród 18 największych ośrodków. W 2021 r. zajął drugie miejsce w rankingu miast zrównoważonych, a w rankingu fDi Polish Cities of the Future za 2019/2020 zajął piąte miejsce wśród miast średniej wielkości, najlepszych dla ludzi i stylu życia.

– Jakość życia w Toruniu była już wielokrotnie dostrzegana i nagradzana przez zewnętrznych obserwatorów, w wielu rankingach. Toruń to miasto, w którym warto żyć, spędzać wolny czas, edukować się, pracować i inwestować. To miasto kompaktowe, pozbawione wielu defektów, które można spotkać w wielkich metropoliach. To wreszcie miasto bogate w tradycję, którą umiejętnie łączymy z nowoczesnością i innowacjami. Toruń się rozwija, posiada bogatą ofertę dla mieszkańców, przedsiębiorców i turystów. To centrum kultury, nauki i sportu naszego regionu. Obecnie obserwujemy bardzo duże zainteresowanie inwestowaniem w Toruniu. Nasza oferta inwestycyjna cieszy się sporym zainteresowaniem, zarówno wśród lokalnych firm, jak i przedsiębiorców zewnętrznych, którzy coraz śміalej lokują w Toruniu swój biznes – podsumowuje Michał Zaleski, prezydent Torunia. /©©

INFRASTRUKTURA NA PLUS

Toruń zawsze blisko

Nie bez powodu Toruń jest jednym z najstarszych w Polsce miast, których lokalizacja była uzależniona od naturalnych czynników, takich jak ukształtowanie terenu, bliskość wody czy też istniejące szlaki handlowe. To wszystko Toruń posiada i wciąż posiada. Miasto położone nad Wisłą ma aż trzy historyczne porty. Do dzisiaj czynny pozostaje tzw. Port Zimowy położony na Rybakach. Znajduje się w nim basen portowy o powierzchni 4,25 ha, głębokości 3 m oraz nabrzeże o długości 345 m. Cumują w nim holowniki i barki, które także dzięki istniejącej infrastrukturze (pochylnia, podnośniki) przechodzą remonty. Z portu operują jednostki zajmujące się utrzymaniem Wisły.

I choć dzisiaj ruch statków na Wiśle jest niewielki, to jeżeli plany użegławienia największej z polskich rzek zostaną zrealizowane, Toruń znajdzie się w samym centrum tego szlaku.

– Traktujemy królową polskich rzek jako bardzo istotny fragment życia gospodarczego naszego kraju – mówi Michał Zaleski, prezydent Torunia. – Trzeba podjąć to wyzwanie i powiedzieć: tak, możliwy jest wiślany szlak żegludowy, skomponowany w symbiozie przyrody i gospodarki, tak, walka o udrożnienie gospodarcze Wisły powinna rozpocząć się właśnie teraz. Nie będzie lepszego momentu niż tu i teraz. Inicjatywy dotyczące Odry, jak i deklaracje Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żegludgi Śródlądowej o zamiarach dążenia polskiego rządu do jak najszybszego przywrócenia regularnej żegludgi towarowej na śródlądowych drogach wodnych to dobry sygnał dla wszystkich, którym bliskie są dalsze decyzje dla Wisły – dodaje prezydent.

Póki co krwibiegiem miasta są drogi. W samym Toruniu, który ma powierzchnię 116 km kw. jest ich 482 km. Przez miasto biegną drogi krajowe nr 10 i 15, a także autostrada A1 łącząca Trójmiasto z

południem Polski. Dzięki niej z Torunia do Gdańska można dojechać w mniej niż 100 minut, a do Warszawy w dwie i pół godziny. Z kolei planowana droga ekspresowa S10, pomiędzy Szczecinem a Warszawą, znacznie poprawi też dostępność komunikacyjną Torunia. Warto wspomnieć, że najbliższej realizacji jest właśnie jej 50-km odcinek Bydgoszcz–Toruń. Niemniej już istniejąca sieć dróg, a do tego centralne położenie miasta powodują, że z Torunia praktycznie wszędzie jest blisko – do Poznania (dwie godziny), do Katowic (3 godz. 50 minut), a nawet Krakowa (4 godz. 30 minut). Sieć dróg uzupełniają połączenia lotnicze. Najbliższy, bo oddalony zaledwie o około 50 minut jazdy od centrum, jest port lotniczy w Bydgoszczy, z którą Toruń tworzy główną aglomerację województwa kujawsko-pomorskiego. Wygodny dojazd jest także do lotniska w Gdańsku, Poznaniu czy portów położonych wokół Warszawy.

ADAM WOŹNIAK

Jakie są gospodarcze specjalizacje i atuty Torunia? Które z sektorów gospodarki są dla miasta najbardziej perspektywiczne?

Może niektórych, znających Toruń głównie jako miasto Kopernika, pierników i zabytków to zaskoczy, ale Toruń to także bardzo prężnie rozwinięta przedsiębiorczość. Znakomicie mają się u nas takie branże, jak choćby farmaceutyka, branża elektromaszynowa i elektrotechniczna, produkcja środków higieny osobistej, przemysł przetwórczy i spożywczy. W ostatnich latach duże znaczenie dla gospodarczego krajobrazu miasta ma branża logistyczna. Nie sposób pominąć w Toruniu sektora turystycznego, który generuje spore zyski i wpływa na kondycję wielu innych sfer.

W jaki sposób miasto przyciąga i wspiera inwestycje?

Od wielu lat inwestorzy mogą liczyć na pomoc Centrum Wsparcia Biznesu, jednostki przeznaczonej do obsługi przedsiębiorców, chcących zainwestować w Toruniu, a także tych już prowadzących działalność w naszym mieście. Pracownicy tego biura aktywnie poszukują nowych inwestorów, promują tereny inwestycyjne, pomagają w procesie rekrutacji pracowników i poprzez indywidualnych opiekunów inwestorów prowadzą przedsiębiorców przez proces zakładania nowej lokalizacji firmy w mieście.

Na jakie ulgi mogą liczyć inwestorzy?

Ulgi podatkowe, jakie przygotowaliśmy dla firm, pozwalające na obniżenie stałych kosztów działalności przedsiębiorstwa, obejmują tereny całego miasta oraz dodatkowo skierowane są do firm działających w obszarze strefy staromiejskiej. Dotyczy przedsiębiorców realizujących nowe inwestycje i tworzących nowe miejsca pracy.

Pomówmy o otoczeniu biznesu: jak stworzyć optymalne warunki dla jego funkcjonowania?

Tworzymy dobre ekosystemy dla startupów, małych i średnich przedsiębiorstw, ale także dla gigantów rynku, których w Toruniu nie brakuje. W mieście działa ponad 27 tysięcy podmiotów gospodarczych, to sól tej ziemi. Ludzie pracujący i płacący podatki w naszym mieście. Podstawowa zasada to nie przeszkadzać! Jednocześnie tworzymy optymalne warunki otoczenia dla biznesu. Nie można pominąć tu roli Uniwersytetu Mikołaja Kopernika i stworzonego tam Centrum Transferu Technologii, które zarządza własnością intelektualną uczelni – umożliwiając przedsiębiorcom korzystanie z bogatego dorobku naukowo-badawczego. Dzięki stworzeniu sieci szkół branżowych oraz technicznych udało się nam w mieście stworzyć system edukacyjny, który odpowiada na zapotrzebowane rynku pracy i biznesu. Mamy sprawnie działający Business Link – Toruński Inkubator Technologiczny, akcelerator

biznesu, która wspiera najbardziej innowacyjne startupy. Jesteśmy także jako miasto udziałowcem Exea Smart Center – przestrzeni dla freelancerów, designerów i młodych firm technologicznych, a także Exea Data Center, pierwszego w Polsce nowoczesnego centrum przetwarzania danych, które zaprojektowane zostało z myślą o rozwiązaniach Cloud Computing.

Inwestorzy szukają atrakcyjnych lokalizacji. Jak kształtowana jest oferta terenów inwestycyjnych?

Portfolio terenów inwestycyjnych jest tak skonstruowane, by oferta odpowiadała potrzebom firm małych i średnich, a także tych, które by rozwinać skrzydła, potrzebują naprawdę dużej przestrzeni. Mamy to wszystko w miejskiej ofercie, dysponujemy blisko 100 ha terenów dla biznesu. Atuty? Dobre lokalizacje, uzbrojenie techniczne, bliskość autostrady A1.

Autostrada okazała się kołem zamachowym dla miasta. Wykorzystaliśmy tę szansę, tworząc strefę inwestycyjno-logistyczną

Toruń-Wschód, w której już działa kilku dużych operatorów logistycznych, funkcjonują magazyny i składy, z których towary, dzięki bliskości autostrady, bardzo szybko mogą się znaleźć w systemie komunikacyjnym naszego kraju i Europy.

Skoro jesteście przy komunikacji: aglomeracje

„Dysponujemy blisko 100 ha terenów dla biznesu. Atuty? Dobre lokalizacje, uzbrojenie techniczne, bliskość autostrady A1

mocno stawiają na bezemisyjny transport, duże inwestycje realizowane są w komunikacji tramwajowej. Co w tym kierunku robi Toruń?

Mieszkańcy chcą się przemieszczać szybko i komfortowo, ale też coraz częściej w poczuciu, że ich wybory dotyczące form transportu są ważne i dobre dla środowiska. Dlatego w Toruniu inwestujemy mocno zarówno w komunikację

zbiorową, jak i infrastrukturę rowerową. W 2014 r. uruchomiliśmy nową, prawie 3-kilometrową linię tramwajową z centrum Torunia do kampusu uniwersyteckiego na Bielanych, a w grudniu 2020 r. oddaliśmy do użytku przebudowane torowisko w al. św. Jana Pawła II, a także nowy węzeł przesiadkowy tramwajowo-autobusowy i

zł, powstanie 11,5 km nowych torów, z czego 3,7 km stanowić będzie tzw. torowisko zielone. Chcemy zakończyć tę inwestycję do 31 maja 2023 r. Na potrzeby obsługi tej linii kupiliśmy pięć nowoczesnych tramwajów, które trafią do Torunia w przyszłym roku.

Miasto zamówiło dziesięć elektrycznych autobusów w programie Zielony Transport Publiczny. Kiedy pojawią się na ulicach i gdzie będą jeździć?

Wniosek aplikacyjny w programie Zielony Transport Publiczny złożyliśmy na początku tego roku i czekamy na jego rozpatrzenie, mam nadzieję, pozytywne. Byłyby to już kolejne autobusy elektryczne dla Torunia, gdyż już jesienią 2020 r. podpisaliśmy umowy na zakup sześciu takich pojazdów i infrastruktury do ich ładowania, mamy je otrzymać w 2022 r. Trzy tzw. ładowarki wolne, podwójne (Plug-In po 120 kW) staną na terenie zajezdni autobusowej przy ul. Legionów, a trzy szybkie, pantografowe, o mocy 400 kW każda – na pętlach autobusowych. Ładowarki te, podobnie jak linia tramwajowa na tzw. Jar, będą zasilane z nowej stacji transformatorowej, budowanej w zajezdni autobusowej. Warto też wspomnieć, że od ponad dwóch lat torunian wozi 14 autobusów hybrydowych. Oczywiście, gdy tylko pojawi się możliwość pozyskania dofinansowania, będziemy starali się kupować kolejne „elektryki”. To po prostu lepsze, czystsze powietrze w Toruniu.

Mieszkańców trzeba zachęcić do korzystania z takiego ekologicznego transportu. Jak to zrobić?

Staramy się zachęcać torunian do rezygnacji z jazdy autem po mieście. W ścisłym centrum Torunia, zaledwie kilka kroków od zabytkowej starówki, mamy w tej chwili dwa nowoczesne węzły tramwajowo-autobusowe, ułatwiające szybkie i wygodne przesiadanie się. Wybudowaliśmy także węzły przy dworcach kolejowych Toruń Miasto i Toruń Główny, następny planujemy przy dworcu Toruń Wschodni. W lipcu br. ogłosiliśmy przetarg na budowę dwóch parkingów wielopoziomowych typu Park & Ride: obok pętli tramwajowej przy ul. Olimpijskiej i autobusowej przy ul. Dziewulskiego – łącznie dla ponad 200 pojazdów.

Jedną z najbardziej wyczekiwanych przez mieszkańców inwestycji jest osiedle przy ul. Okólnej, wybudowane w ramach programu Mieszkanie+. Ilu jest chętnych?

W ramach programu Mieszkanie+ w Toruniu powstało 320 mieszkań – miasto przekazało na ten cel teren, a firma PFR Nieruchomości zajęła się procesem inwestycyjnym. Weszliśmy w to przedsięwzięcie bez wahania jako kolejną okazję do poszerzenia w mieście zasobu lokali dla osób o umiarkowanych dochodach. Przyznaję, że spodziewaliśmy się dużego zainteresowania tymi mieszkaniami, ale to, co wydarzyło się 6 września, czyli w dniu otwarcia naboru, zaskoczyło wszystkich. W ciągu pierwszej doby

złożono 1066 wniosków, a po tygodniu trwania naboru jest ich już ponad 1570! Z pewnością są to mieszkania atrakcyjne szczególnie dla młodych rodzin ze względu na położenie w szybko rozwijającej się lewobrzeżnej części Torunia, gdzie niedawno zbudowaliśmy nowy żłobek miejski, a w planach jest kolejna szkoła podstawowa.

Jak wnioski będą weryfikowane?

Weryfikacja wniosków będzie przebiegać dwuetapowo. Najpierw zostanie dokonana ocena społeczna, i ona należy do miasta. Będziemy zaglądali w dokumenty i analizowali, czy w rodzinie są dzieci, osoby niepełnosprawne, gdyż są to parametry, które mogą poprawić potencjalną punktację. Preferencyjnie będą również traktowane osoby, które zwolnią mieszkania miejskie. Kończącą weryfikację prowadzić będzie operator Mieszkania+, czyli PFR Nieruchomości.

Jakie efekty przyniesie rozbudowa szpitala na Bielanych, największej inwestycji w służbę zdrowia w województwie?

Rozbudowa Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego to inwestycja samorządu wojewódzkiego, jako miasto uczestniczymy w przebudowie układu drogowego wokół tej placówki. Oczywiście Toruń istotnie zyska na modernizacji tej lecznicy, z której korzystają przecież także nasi mieszkańcy. Ale jako miasto również mocno inwestujemy w ochronę zdrowia. W 2019 r. kosztem blisko 25 mln zł, w tym prawie 5,4 mln zł środków unijnych, przeprowadziliśmy rozbudowę Specjalistycznego Szpitala Miejskiego, dzięki czemu w tej ponadstuletniej lecznicy powstał całkowicie nowy budynek z oddziałem neurologii i leczenia udarów, oddziałem intensywnej opieki medycznej, dwiema salami operacyjnymi na potrzeby nowoczesnego robota Da Vinci oraz odcinkiem przeszczepu szpiku i nowoczesnym zakładem mikrobiologii. W tej chwili budujemy w tej placówce Szpitalny Oddział Ratunkowy, także z dofinansowaniem środków Unii Europejskiej. W 2020 r. zakończyliśmy wartość ponad 7 mln zł rozbudowę Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego przy ul. Ligi Polskiej.

Wróćmy do turystyki, o której pan wspominał na początku rozmowy: które ze zrealizowanych przez miasto przedsięwzięć szczególnie przyczyniają się do jej rozwoju?

Podkreśliłbym rolę takich inwestycji, jak Centrum Kulturalno-Kongresowe Jordanki, w którym odbywają się wydarzenia kulturalne z najwyższej półki, czy otwarta w 2014 r. nowoczesna hala sportowa Arena Toruń, a wcześniej żużlowa Motoarena, dzięki którym z powodzeniem organizujemy w Toruniu wydarzenia sportowe rangi europejskiej i światowej. To wszystko ma bezpośrednie przełożenie na rynek turystyczny w Toruniu. Przypomnę, że nasze miasto w 2019 r. odwiedziło 2,5 miliona turystów. Nie możemy zmarnować takiej szansy!

STANISŁAW KOWAL

TERENY INWESTYCYJNE

MICHAŁ STANKIEWICZ

Położenie strefy jest jej ogromną zaletą. Strategiczna lokalizacja w centralnej części Polski, na skrzyżowaniu szeregu tras drogowych i kolejowych – mówi Łukasz Szarszewski, dyrektor Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu. – Jednym z największych atutów inwestycyjnych jest bezpośrednie połączenie z autostradą A1. Ponadto, przez miasto przebiegają cztery drogi krajowe.

Inwestorzy znajdą także łatwe połączenie ze światem poprzez lotnisko cywilne w Toruniu, a także regionalny międzynarodowy port lotniczy w Bydgoszczy, który znajduje się w odległości zaledwie 30 minut drogi od centrum Torunia.

Strefa powstała w 2015 r. Tereny zostały uzbrojone w ramach projektu pn.: „Uzbrojenie terenów inwestycyjnych »Grębocin nad Strugą« w Toruniu”, realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014–2020. Obejmował wybudowanie drogi asfaltowej wraz z uzbrojeniem w kanalizację, sieć wodociagową, gazową i teletechniczną oraz oświetlenie ulic. W ostatnim czasie teren został uzbrojony w sieć c.o. Planowana jest także dalsza rozbudowa sieci wodociagowej i kanalizacyjnej.

Strefą objęto już niemal 40 ha gruntów, a do tej pory sprzedano 14 nieruchomości o łącznej powierzchni 6,4 ha. Wśród nabywców są zarówno firmy produkcyjne, jak i usługowe. Do sprzedaży przeznaczonych jest jeszcze 13 nieruchomości o łącznej powierzchni 31,6 ha, z czego 3,5 ha dla małych i średnich firm. Jak podają przedstawiciele Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu, ceny wywoławcze gruntów są znacznie niższe niż obowiązujące na rynku wtórnym.

W Toruniu rozwijają się m.in. firmy z branży farmaceutycznej. Na zdjęciu siedziba spółki Neuca

Różnorodne grunty czekają na inwestorów

Niemal 100 ha terenów inwestycyjnych posiada Toruń, z czego jedna trzecia z nich zlokalizowana jest w Strefie Inwestycyjno-Logistycznej Toruń Wschód.

To doskonale skomunikowany obszar z siecią krajowych dróg.

Komunalne i prywatne

Nie tylko grunty położone w strefie posiadają atuty lokalizacyjne i drogowe. Miasto wystawiło na sprzedaż także grunty poza strefą. To 34 działki w 16 lokalizacjach o łącznej powierzchni 18,22 ha. Dla kilku są już zaplanowane licytacje.

Wśród nich znajduje się teren przy ul. Szubińskiej, położony na toruńskim lewobrzeżu. Cenę wywoławczą działki o powierzchni 0,31 ha ustalono na 1 mln zł. Wokół rozwija się osiedle mieszkaniowe, a plan zagospodarowania przestrzennego zakłada prowadzenie usług. Dopuszczalna funkcja

działki to także budownictwo mieszkaniowe integralnie związane z prowadzoną działalnością gospodarczą.

Przy ul. Pera Jonssona, w sąsiedztwie stadionu żużlowego Motoarena, do kupienia jest działka o powierzchni 3179 mkw. dedykowana usługom, a także pod składy, ma-

gazyny i obiekty usługowo-produkcyjne. Cena wywoławcza: 1,47 mln zł.

Po raz kolejny miasto wystawiło też na sprzedaż działki inwestycyjne w rejonie ulicy Szosy Bydgoskiej 76–80. Powierzchnia to 6268 mkw., a cena wywoławcza została ustalona na 1,734 mln zł.

Cała oferta gminy dotycząca gruntów wystawionych na sprzedaż zawiera 47 działek o łącznej powierzchni 49,82 ha (ze 100 ha, jakie Toruń ma swoim posiadaniu).

Ofertę uzupełniają tereny prywatne. Aktualnie to sześć lokalizacji z 23 działkami o łącznej powierzchni 36,72 ha. Miasto deklaruje współpracę z prywatnymi właścicielami, gdyż głównym celem jest przyciąganie kolejnych inwestorów.

Nieuciążliwe dla środowiska

Oprócz konkurencyjnych stawek za grunty dodatkowym atutem dla potencjalnych inwestorów są stosunkowo niskie koszty mediów. Toruń posiada 398 km sieci wodociagowej, 677 km kanalizacyjnej i 627 km gazowej. Opłaty za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i odprowadzenie ścieków w 2021 r. kształtowały się w granicach 3,91 do 4 zł za m sześć. plus opłata abonamentowa. Za ścieki od 5,31 do 5,72 zł za m sześć. Podatek od gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej jest na poziomie 0,95 zł za mkw., a od budynków lub ich części związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej na poziomie 24, 64 zł.

– Z racji swoich walorów Toruń jest otwarty na przedsięwzięcia związane z sektorem usług dla biznesu, kulturą, turystyką, a zwłaszcza z branżą hotelarską i handlowo-usługową oraz przemysłem wysokich technologii, nieuciążliwych dla środowiska i logistyką – wylicza Ewa Banaszczyk-Kisiel, dyrektor Wydziału Promocji i Turystyki Urzędu Miasta Torunia. – Ze względu na stale rosnący ruch turystyczny, przekraczający w szczytowych momentach liczbę 2,5 mln gości odwiedzających nasze miasto, szczególnie widać systematyczny wzrost w branży turystycznej i hotelarskiej. /©©

ULGI DLA BIZNESU

Pełne wsparcie bez podatków

Przedsiębiorcy inwestujący w Toruniu mogą liczyć nie tylko na wsparcie miasta na każdym etapie procesu inwestycyjnego, ale także na ulgi podatkowe.

MICHAŁ STANKIEWICZ

– Motorem aktywności lokalnej w Toruniu są mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa. Miasto, oferując bowiem różne formy wsparcia aktywności gospodarczej, istotnie wpływa na rozwój lokalnego biznesu – mówi Łukasz Szarszewski, dyrektor Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu. – Optymalne warunki życia, dobrze przygotowana infrastruktura techniczna oraz relatywnie niskie w stosunku do innych miast koszty nieruchomości, stają się magnesem dla nowych inwestorów.

Opieka od A do Z

Do najważniejszych elementów systemu wsparcia, jakie daje miasto, należy niewątpliwie procedura obsługi inwestorów na każdym etapie ich działalności przez Centrum Wsparcia Biznesu. To oznacza,

że przedsiębiorcy zainteresowani inwestowaniem w Toruniu od samego początku mogą czuć się w pełni zaopiekowani. W pierwszej kolejności inwestor dostaje „opiekuna”. Następnie uzyskuje komplet informacji o warunkach inwestowania, obowiązujących przepisach, a także pełną pomoc w wyszukaniu dostępnych powierzchni. W kolejnym kroku organizowane są spotkania z władzami miasta oraz instytucjami na terenie miasta, które mają związek z jego działalnością. Uzyskuje też wsparcie we współpracy ze szkołami branżowymi, uczelniami, pomoc w zdobyciu decyzji administracyjnych i wypełnianiu niezbędnych dokumentów. Już po inwestycji może liczyć na pomoc w kreowaniu pozytywnego wizerunku w mediach, wszelkich informacjach o zwolnieniach, a także na uzyskanie pomocy publicznej.

Niższy podatek od nieruchomości

Toruń oferuje też doraźną pomoc dla firm w postaci zwolnień od podatku od nieruchomości. Przedsiębiorcy

każdej kategorii mogą liczyć na zwolnienie od podatku od nieruchomości w ramach pomocy de minimis, jeśli w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej utworzą nowe miejsca pracy.

O zwolnienia mogą się też ubiegać ci, którzy zrealizują nową inwestycję na terenie Torunia. Są też zwolnienia od podatku od nieruchomości na terenie strefy staromiejskiej. Tutaj o ulgę mogą starać się firmy, które w nieruchomościach położonych na terenie strefy podejmą po raz pierwszy działalność produkcyjną, usługową i handlową. To samo dotyczy mikroprzedsiębiorców prowadzących na terenie strefy staromiejskiej działal-

ność w zakresie branż chronionych, zanikających i preferowanych.

Poręczenie do 80 proc. kredytu

Toruński Fundusz Poręczeń Kredytowych, którego udziałowcami są m.in. miasto Toruń oraz Bank Gospodarstwa Krajowego udziela poręczeń kredytowych mikro-, małym i średnim firmom, które działają na terenie całego województwa. O poręczenie mogą się ubiegać także startupy. Poręczenia są udzielane w wysokości do 80 proc. wartości kredytu, pożyczki, leasingu, ale nie więcej niż 800 tys. zł.

Poręczenia mogą być udzielane na wiele celów, m.in. na zakup lub leasing środków trwałych i wyposażenia, materiałów, surowców, na koszty budowy lub remontów, bieżącej działalności, w tym wynagrodzeń dla pracowników.

Wsparcie można też uzyskać z Powiatowego Urzędu Pracy w Toruniu na szkolenia zawodowe lub też wyposażenie stanowisk pracy.

Ulgi w CIT i PIT

Na terenie woj. kujawsko-pomorskiego działa również Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna, w której można uzyskać ulgi w podatkach CIT

lub PIT. Stopień pomocy zależy od wielu wskaźników, w tym lokalizacji. W samym Toruniu duże firmy mogą liczyć na zwolnienie po przekroczeniu progu minimalnych nakładów inwestycyjnych na poziomie 80 mln zł, średnie – 16 mln zł, małe – 4 mln, a mikro – 1,6 mln zł. W powiecie toruńskim odpowiednio te same progi wynoszą: 20 mln, 4 mln, 1 mln i 400 tys. zł. Procedurę prowadzi dział inwestycji strefowych PSSE. Po przekazaniu zgłoszenia przez inwestora następuje wstępna analiza kwalifikacyjności projektu, następnie inwestor składa wniosek o wydanie decyzji o wsparciu, a po analizie wewnętrznej PSSE wydaje finalną decyzję.

Pomoc skierowana jest głównie do firm działających w sektorze nowoczesnych usług dla biznesu i w przemyśle, co oznacza, że wykluczone są z niej m.in.: sektor budownictwa okrętowego, handel hurtowy i detaliczny, produkcja pierwotna produktów rolnych, roboty budowlane, usługi hotelarskie i gastronomiczne, usługi finansowe, ubezpieczeniowe i związane z rynkiem nieruchomości oraz w zakresie opieki zdrowotnej, kulturalne i rozrywkowe. /©©

INSTYTUCJE OTOCZENIA BIZNESU

Biura, technologie, finanse oraz szkolenia

W Toruniu działa aż 13 instytucji zajmujących się obsługą biznesu. Można w nich uzyskać pełną ofertę instrumentów wsparcia – od finansowania, poprzez zwolnienia i ulgi podatkowe, pełne doradztwo, po szkolenia i promocję.

W Toruńskim Parku Technologicznym działa Hub Innowacji Cyfrowych. Jego częścią jest **Exea Data Center**, zaprojektowane z myślą o rozwiązaniach chmurowych

MICHAŁ STANKIEWICZ

Pierwszym kontaktem dla potencjalnych inwestorów jest Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu. To miejska jednostka, a jej zadaniem jest szeroko pojęta obsługa firm zainteresowanych inwestowaniem. Lista zadań centrum jest długa, wystarczy wspomnieć, że przedsiębiorcy otrzymują pomoc na każdym etapie procesu inwestycyjnego, a także po jego zakończeniu. Tylko w 2020 roku centrum obsłużyło 152 inwestorów.

Inwestorów, z tym że zagranicznych, obsługuje również Kujawsko-Pomorskie Centrum Obsługi Inwestora w Toruniu, dysponujące marką Invest in Kujawsko-Pomorskie. To jednostka należąca do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, którego siedziba znajduje się także w Toruniu. W ramach obsługi firm centrum ściśle współpracuje z Polską Agencją Inwestycji i Handlu.

Poreczenia i kredyty od funduszy

Ważnym adresem jest Toruński Fundusz Poręczeń Kredytowych, którego głównymi udziałowcami są Miasto Toruń i Bank Gospodarstwa Krajowego. Fundusz udziela poręczeń na kredyty i leasingi. Dzięki niemu sfinansować można wszystkie wydatki związane z działalnością firmy – od zakupu środków trwałych, poprzez budowy i remonty, aż wynagrodzenia. O poręczeniu mogą się ubiegać firmy z całego województwa, niezależnie od branży. Poza

działalnością finansową fundusz prowadzi też doradztwo finansowe dot. działalności gospodarczej i organizuje bezpłatne szkolenia dla firm.

Na podobnych zasadach działa Kujawsko-Pomorski Fundusz Pożyczkowy, którego właścicielem jest Województwo Kujawsko-Pomorskie. Fundusz udziela pożyczek mikro-, małym i średnim firmom ze środków europejskich oraz własnych. Dodatkowo prowadzi też Regionalne Inkubatory Przedsiębiorczości – we Włocławku, Bydgoszczy i Toruniu. Dzięki nim początkujące firmy mogą liczyć na tanie czynsze i w pełni wyposażone biura, nie tylko w meble, ale i sprzęt komputerowy. Mogą też skorzystać z biurka w tzw. open space.

Park, grunty i nowe technologie

Zasięg regionalny – podobnie jak fundusze – ma też Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego, której udziałowcami jest m.in. Województwo Kujawsko-Pomorskie i Miasto Toruń. Instytucja działa od 1995 roku i prowadzi bardzo szeroką działalność – doradczą, szkoleniową, finansową, biurową, a nawet posiada w swoim portfolio grunty inwestycyjne.

– Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego oferuje potencjalnym inwestorom grunty położone w bezpośrednim sąsiedztwie planowanego węzła drogi ekspresowej S10 – mówi Michał Korolko, prezes TARR. – Naszych inwestorów zapraszamy do Toruńskiego Parku Technologicznego, w którym oferujemy wsparcie w trakcie realizacji inwestycji, a także w budowa-

niu regionalnych i międzynarodowych relacji biznesowych. Inwestorzy mogą też korzystać ze zwolnień z podatku od nieruchomości w ramach proinwestycyjnej polityki miasta Torunia oraz ze zwolnień z podatku dochodowego.

Agencja prowadzi doradztwo dla firm i liczne szkolenia, a także udziela wsparcia w zdobywaniu nowych rynków przy wykorzystaniu Enterprise Europe Network, wcześniej działającego pod nazwą Euro Info Centre. To sieć złożona z ponad 600 ośrodków w całej Europie, wspierających przedsiębiorczość i wymieniających się informacjami. Dzięki nim firmy mogą składać i pozyskiwać oferty biznesowe z całej Europy. Toruński ośrodek jest prowadzony właśnie przez TARR.

Ważną rolą agencji jest dystrybucja funduszy europejskich. Łączna suma udzielonych dotacji przekroczyła już 1,7 mld zł.

W ramach agencji działa Toruński Park Technologiczny, w którym przedsiębiorcy mają do dyspozycji 15 tys. metrów kwadratowych przestrzeni biurowej. Co ważne – park ze swoją strukturą, wyposażeniem i ofertą dedykowany jest głównie sektorowi ICT. Na koniec 2020 roku działało w nim 140 firm zatrudniając około 800 osób.

Autem dla potencjalnych najmców jest też możliwość udziału w szkoleniach, warsztatach, konferencjach i seminariach.

W parku działa Hub Innowacji Cyfrowych, dzięki któremu firmy z regionu mogą wypróbować, które technologie najlepiej sprawdzą się w ich działalności, nawiązać relacje biznesowe. Częścią huba jest

pierwsze w Polsce centrum przetwarzania danych – Exea Data Center, które zaprojektowano z myślą o rozwiązaniach chmurowych. Dzięki temu firmy mogą szybko korzystać z infrastruktury lub oprogramowania bez ponoszenia kosztów zakupu. Tutaj też działa Exea Smart Space, nowoczesna przestrzeń coworkingowa, które oferuje nie tylko miejsce do pracy, ale i szybkiej wymiany doświadczeń i szkoleń.

Samorząd gospodarczy też pomaga

W Toruniu działa również Toruński Inkubator Technologiczny (w ramach sieci Business Link). Jego siedziba znajduje się w dawnych Młynach Toruńskich, które zostały wyremontowane i w niesza-blonowy sposób przystosowane do działalności biurowej. Inkubator, który ma 1,3 tys. mkw. powierzchni skierowany jest głównie do branży ICT. Na ostatnim piętrze znajdują się przestrzenie coworkingu, sale konferencyjne, miejsce relaksu, a na dachu klub i ogród. Firmy, w tym startupy, którym dedykowany jest Business Link, mogą korzystać nie tylko z biur, ale i obsługi księgowej, pomocy prawnej czy sal konferencyjnych. Nie tylko w Toruniu, ale i innych oddziałach BL w Polsce.

Nie tylko instytucje wspierają biznes, ale przedsiębiorcy sami się zrzeszają. Właśnie w ten sposób od 1989 roku działa Izba Przemysłowo-Handlowa, do której należy ponad 200 firm z sektora MŚP. Zadaniem izby jest pomoc dla firm, która polega na konsultowaniu, doradzaniu i organizacji spotkań.

/©©

CENTRUM WSPARCIA BIZNESU

Pomoc, doradztwo i promocja

W Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu przedsiębiorcy inwestujący w mieście mogą liczyć na pełną obsługę – począwszy od uzyskania informacji, przejścia przez formalne procedury, po finansowanie, znalezienie pracowników i promocję.

MICHAŁ STANKIEWICZ

Centrum Wsparcia Biznesu jest jednostką miejską, która powstała w 2015 roku. Zajmuje się wspieraniem aktywności gospodarczej i kompleksową pomocą dla przedsiębiorców. Zainteresowani inwestowaniem w Toruniu mogą liczyć na pełną opiekę w procesie inwestycyjnym, a już prowadzący firmy – na wsparcie merytoryczne i promocyjne.

Centrum współpracuje też z innymi jednostkami samorządowymi, szkołami i instytucjami otoczenia biznesu. Prowadzi szeroko zakrojone projekty doradcze.

– Pomagamy ukierunkować pomysły na otwarcie własnej firmy, wskazujemy instrumenty finansowe możliwe do pozyskania na start i rozwój działalności, proponujemy nieruchomości miejskie i prywatne na potrzeby działalności, przeprowadzamy elektroniczny proces zakładania firmy – wylicza niektóre usługi Karolina Kilanowska z Centrum Wsparcia Biznesu.

Centrum koordynuje też współpracę firm z instytucjami otoczenia biznesu oraz urzędami, pomaga w szukaniu pracowników, zakupie nieruchomości, czy też udziela informacji na temat konkursów i projektów promocyjnych, jak „Made in Toruń”. – Doradzamy w zakresie możliwych do pozyskania środków z Unii Europejskiej dla przedsiębiorców, informujemy o aktualnie trwających projektach oraz pomagamy w wypełnieniu dokumentacji projektowej. Jako operator Toruńskiego Centrum Aktywności Lokalnej 2. Piętro zajmujemy się również tematyką III sektora – NGO. Wspieramy organizacje pozarządowe w rozwoju i realizowaniu projektów, a także

pomagamy zakładać fundacje, stowarzyszenia i spółki non profit osobom zainteresowanym. Nasza pomoc w każdej tematyce jest w pełni bezpłatna – zaznacza Karolina Kilanowska.

Skuteczność centrum potwierdzają liczby. Tylko w 2020 roku obsłużono 152 inwestorów, dzięki czemu aż 16 z nich zdecydowało się na realizację inwestycji. Dzięki temu sprzedano 18 działek za łączną kwotę 29,4 mln zł. Wśród inwestorów znaleźli się m.in. KMT Meat, HF Inverter Polska, Altom, Rollstick czy Budtech.

Jak podaje centrum, około 130 osób i firm zgłosiło się w celu uzyskania informacji w procesie inwestycyjnym, a już prowadzący firmy – na wsparcie merytoryczne i promocyjne. Centrum współpracuje też z innymi jednostkami samorządowymi, szkołami i instytucjami otoczenia biznesu. Prowadzi szeroko zakrojone projekty doradcze.

Zadaniem centrum jest promocja terenów inwestycyjnych miasta, ale także akcje skierowane do firm. W 2020 roku udało się zorganizować sześć kampanii promocyjnych, w tym cykl „Invest in Toruń”.

Dość uwagi poświęcono prowadzeniu działalności na toruńskiej Starówce, promując nie tylko korzyści wynikające z inwestowania w tej części miasta, ale i pokazując działające tam firmy. Sporo działań miało związek z pandemią Covid-19, kiedy przedsiębiorcy oczekiwali specjalnego wsparcia – nie tylko finansowego, ale i promocyjnego.

Centrum koordynuje projekt „Made in Toruń”. To wyróżnienie dla firm działających w Toruniu, które stawiają na wysoką jakość usług. Kapituła znaku odznacza biznesowe przedsiębiorstwa, które upowszechniają dobre praktyki w swojej branży i działają zgodnie z zasadami społecznej odpowiedzialności biznesu. Do tej pory wyróżniono 183 podmioty.

/©©

Centrum ułatwia współpracę firm z instytucjami otoczenia biznesu oraz urzędami, **koordynuje także projekt „Made in Toruń”**

NAJWAŻNIEJSZE INWESTYCJE

Z myślą o mieszkańcach

Mimo pandemii, która nadwreżyła finanse wielu samorządów, władze Torunia nie rezygnowały z inwestycji. Wszystkie, także te największe, mają wspólny mianownik: podniesienie jakości życia w mieście. Kilka projektów przedstawiamy niżej.

■ Obiekt na miarę wielkiego festiwalu

WToruniu powstanie Europejskie Centrum Filmowe Camerimage, finansowane przez Skarb Państwa i miasto. Pod koniec sierpnia austriackie biuro architektoniczne Baumschlager Eberle Architekten z Lustenau zajęło pierwsze miejsce w konkursie na opracowanie koncepcji architektonicznej budynku ECF Camerimage. Twórcy zwycięskiej koncepcji otrzymają nagrodę w wysokości 1,5 mln zł oraz zostaną zaproszeni do negocjacji na wykonanie pełnego projektu na podstawie pracy konkursowej.

„Projekt określa kierunek rozwoju i wizję całego kwartału obiektów publicznych, którego serce z nowym obiektem ECF ma szansę stać się reprezentacyjną przestrzenią festiwalową godną najznamienitszych postaci kina, ale także atrakcyjnym miejscem rekreacji i wypoczynku mieszkańców Torunia” – napisano w opisie zwycięskiego projektu. W komunikacie podkreślono, że układ urbanistyczny kwartału formowanego między ulicami Czerwona Droga, al. Solidarności, Waty Generała Sikorskiego, al. Jana Pawła II przez obiekty użyteczności publicznej zostanie zintegrowany zielenią, poszerzając parkowe planty okalające Stare Miasto w Toruniu.

Budynek ma mieć od 25 do 30 tys. metrów powierzchni użytkowej, a do 50 tys. z parkingiem. Będzie tam można organizować kongresy i sympozja, światowe premiery i przeglądy filmowe, specjalne pokazy wizualne z wykorzystaniem najnowocześniejszych technik projekcyjnych, a także koncerty estradowe, widowiska muzyczne i teatralne czy wystawy. Obiekt będzie funkcjonował cały rok i będzie dostępny dla mieszkańców Torunia i gości. Budowa została zaplanowana na lata 2021–2025. Ma to być największa inwestycja kulturalna w Polsce poza Muzeum Historii Polski.

■ Miejsce wypoczynku dla całej rodziny

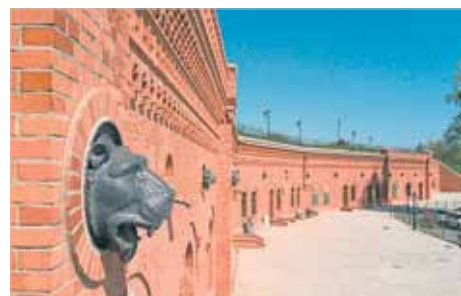
Zjeżdżalnie, gejzery i rwąca rzeka, najnowocześniejsze w regionie sauny – to wszystko, a również wiele więcej, znajdziemy w Aqua Toruń. Inwestycja kosztowała ponad 54 mln zł. Powstała w miejscu dawnego basenu „elanowskiego” przy ul. Bażyńskich w Toruniu. Prace modernizacyjne ruszyły 29 grudnia 2017 roku i trwały trzy lata. Nowa pływalnia to nowoczesny trzykondygnacyjny obiekt sportowo-rekreacyjny. Znajduje się w nim główny basen o wymiarach 25 x 15,4 m, o głębokości 1,35–3,6 m oraz baseny w części rekreacyjnej. Pierwszy o wymiarach 12 x 6 m z ruchomym dnem, przeznaczony do nauki pływania, aqua areobiku, aquabike'u i nurkowania. W drugim, rekreacyjnym o nieregularnym kształcie znajdują się takie atrakcje, jak: bicze wodne, rwąca rzeka, gejzery i ławki z hydromasazem. Jest też brodzik dla najmłodszych. Szczególną atrakcją są dwie zjeżdżalnie: 62- i 90-metrowa, obie o różnicy poziomów 9,6 m, a także basen zewnętrzny o lustrze wody 16 mkw. W kompleksie są także salki do squasha, sale do zajęć fitness i gabinety masażu. Na miejscu prowadzone są zajęcia m.in.: aerobik, crossfit, fitness, cycling, aqua cycling, aqua aerobik, joga. Obiekt ma też ofertę dla różnych grup wiekowych

– zajęcia ruchowe dla seniorów, zajęcia dla kobiet w ciąży, cieszące się dużym zainteresowaniem szkółki pływania dla niemowląt i dzieci, a także dla dorosłych i seniorów. W otoczeniu pływalni powstał parking na 80 miejsc, tor dla rolkarzy, siłownia zewnętrzna czy górki dla saneczkarzy. Pierwotnie otwarcie basenu zaplanowano na 6 grudnia 2020 roku, ale pandemia pokrzyżowała te plany. Ostatecznie Aqua Toruń został udostępniony mieszkańcom w maju tego roku.

■ Muzeum w dawnych koszarach

Repliki dział, modele fortecznych budowli oraz wiele oryginalnych pamiątek związanych z toruńską twierdzą, garnizonem czy poligonem można oglądać w Muzeum Twierdzy Toruń.

Niewiele jest w Polsce miast, gdzie krok po kroku można prześledzić kolejne fazy rozwoju fortyfikacji od średniowiecza do II wojny światowej. Jednym z nich jest właśnie Toruń. Na potrzeby Muzeum Twierdzy Toruń adaptowano koszar Brama Chełmińskiej, które powstały w latach 80. XIX stulecia. Stacjonowało w nich 150–180 żołnierzy zabezpieczających Nową Bramę Chełmińską. Brama niestety się nie zachowała, podobnie jak pozostałe

wzniesione przez Prusaków tego typu obiekty. Zaniedbany wcześniej obiekt sąsiadujący z dworcem autobusowym, stał się kolejną atrakcją turystyczną miasta. Ale wymagało to wiele pracy. Zakres inwestycji obejmował m.in. przeprowadzenie remontu konserwatorskiego budynku Koszar Brama Chełmińskiej z otoczeniem, zakup trwałego wyposażenia i przygotowanie ekspozycji na potrzeby Muzeum Twierdzy Toruń, a także zabezpieczenie obiektu przed zniszczeniem. Wymieniono i poddano renowacji stolarkę okienną i drzwiową, poddano renowacji elewację ceglana, odtworzono klatkę schodową. Konieczne było wykonanie instalacji sanitarnych i elektrycznych. Zadbano o elementy zewnętrzne, m.in.: nasadzone drzewa i krzewy, stworzono trawniki i uformowano nasypy. Wymieniono także nawierzchnie placów i parking, chodników i alejek spacerowych. Budynek, jego otoczenie, a także ekspozycja zostały przystosowane na potrzeby osób z niepełnosprawnościami. Ekspozycja muzeum jest nowoczesna, a jej znaczną część to oryginalne pamiątki związane z toruńskim garnizonem, poligonem i twierdzą. Adaptacja koszar Brama Chełmińskiej na potrzeby Muzeum Twierdzy Toruń kosztowała prawie 23 mln zł. A otwarta w ub. roku placówka jest obecnie jedną z wizytówek Torunia.

■ Tu będą kształcić lekarzy zwierząt

Centrum Medycyny Weterynaryjnej to największa inwestycja Uniwersytetu Mikołaja Kopernika od czasu wybudowania miasteczka akademickiego w 1973 roku. Będzie gotowe już pod koniec roku. CMW zlokalizowane będzie przy ulicy Szosa Bydgoska. Obiekt powstaje na działce, przekazanej uczelni przez miasto. – Wsparcie dla UMK jest oczywiste, bo to chluba regionu w dziedzinie nauki – podkreślał podczas wmurowania aktu erekcyjnego Michał Zaleski, prezydent Torunia. Stawianie konstrukcji gmachu Centrum Medycyny Weterynaryjnej rozpoczęto w marcu 2020 roku, a

inwestycja ma być gotowa w czwartym kwartale 2021 roku. Obiekt z wyposażeniem ma kosztować ok. 64 mln zł. Powierzchnia całkowita tej trzykondygnacyjnej nieruchomości będzie przekraczała 6 tys. metrów kwadratowych. W podziemiu Centrum Medycyny Weterynaryjnej znajdzie się część kliniczna dla trzody chlewnej, szatnia główna oraz parking podziemny. Na parterze zaplanowano część kliniczną dla koni i bydła rogatego, izbę przyjęć i poczekalnię dla właścicieli zwierząt. Na pierwszym piętrze działac będzie klinika dla zwierząt małych z czterema salami operacyjnymi. Pomieszczenia dydaktyczne, sale seminaryjne, aula oraz pomieszczenia dla pracowników naukowych i administracji znajdują się na drugim piętrze. Na dachu zaprojektowano otwarty taras widokowy. Przed budynkiem powstanie 47 miejsc parkingowych, a kolejnych 18 znajdzie się na parkingu podziemnym. Ma to być najlepiej wyposażony budynek służący kształceniu i usługom weterynaryjnym w kraju. Znajdzie się w nim m.in. tomograf komputerowy, rezonans magnetyczny, ultrasonograf, a także unikatowy system transportu wewnętrznych zwierząt. Kierunek weterynaria na UMK uruchomiono w 2018 r.

■ Wszystkie wydziały sądu pod jednym adresem

13 kilometrów pól na akta, dwa tysiące ton stali i ponad 15 tysięcy metrów sześciennych betonu – to kilka liczb opisujących nowy gmach Sądu Rejonowego w Toruniu. Oddany w czerwcu nowoczesny budynek na pl. Zwycięstwa zaprojektowała Pracownia Architektoniczna AA s.c. z Gdańska, która ma w dorobku projekty i wykonanie lub przebudowę kilku budynków sądów, m.in. w Wejherowie, Sopocie i Tczewie. Bryła budynku została kolorystycznie dobrana tak, by wpisywała się w jasną zabudowę kamienic wzdłuż ulicy Jagiellońskiej. Wysoki na 25 metrów obiekt miał za zadanie usystematyzowanie i położenie w jednym miejscu wydziałów sądu. Nowy sąd ma blisko 18 tys. mkw. powierzchni. Wewnątrz jest 40 sal rozpraw oraz pomieszczenia biurowe i administracyjne, sala konferencyjna. Zamontowano system monitoringu obsługiwany przez 90 kamer. W piwnicy jest garaż podziemny dla pracowników sądu, cztery miejsca postojowe dla konwojów przywożących oskarżonych oraz archiwum i pomieszczenia techniczne. W sądzie znajdą dla siebie miejsce trzy wydziały karne, trzy cywilne, wydział ksiąg wieczystych, pracy i ubezpieczeń społecznych, gospodarczy oraz gospodarczy KRS i sekcja do spraw wykonania

orzeczeń karnych. Wcześniej poszczególne wydziały Sądu Rejonowego w Toruniu rozproszone były aż w pięciu lokalizacjach. Budowa nowego Sądu Rejonowego ruszyła w 2018 roku i miała potrwać trzy lata. Ale wykonawca, firma Warbud, zrealizował ją szybciej. To była największa inwestycja Skarbu Państwa w Toruniu od kilkunastu lat. Koszt prac oszacowano na 137,5 mln zł, a z wyposażeniem – na blisko 150 mln zł. W czerwcu mieszkańcy mogli zwiedzić nowy gmach. Właśnie trwa przeprowadzka z poprzednich lokalizacji, sędziowie powinni zacząć pracę w nowym budynku już w październiku.

■ Most będzie jak nowy, a tramwaj pojedzie na Jar

Powoli kończy się rozbudowa mostu drogowego im. Józefa Piłsudskiego, a już za kilka tygodni ruszy inna wielka inwestycja w mieście – budowa trasy tramwajowej na osiedle Jar. Marzec 2020 roku – to był ważny czas dla Torunia. Wówczas miasto podpisało umowę z wykonawcą rozbudowy mostu drogowego. Przeprawa liczy niemal 90 lat, a ostatni większy remont przechoździła prawie 30 lat temu. W pierwszej kolejności została odnowiona nawierzchnia jezdni, później przyszedł czas na urządzenie ścieżek rowerowych i chodników oraz tarasów widokowych. W każdy weekend ostatnich wakacji most drogowy im. Piłsudskiego przez Wisłę w Toruniu był zamykany dla ruchu samochodów, mogli z niego korzystać tylko rowerzyści i piesi. To było konieczne, żeby wykonawca zdążył zakończyć rozbudowę do listopada br. W czasie wakacji na moście zostało zamontowanych m.in. siedem dylatacji. Modernizacja mostu to niejedyna duża inwestycja drogowa w Toruniu. Na przełomie września i października rozpocznie się budowa linii tramwajowej na tzw. osiedle Jar. Nowa, 5,5-kilometrowa linia, przebiegać będzie z centrum miasta m.in. Szosą Chełmińską, ulicami Długa, Legionów,

Polną, Ugory i Wąteńrodego, do trójkąta torowego przy ulicy Strobana na Jarze. – Transport publiczny to swego rodzaju krwiobiegi miasta, dlatego trzeba o niego dbać, trzeba zapewniać warunki do jego funkcjonowania, ale przede wszystkim do wygody w podróżowaniu dla pasażerów. Robimy to w Toruniu nieustająco od wielu lat – mówi prezydent Torunia Michał Zaleski. Cały projekt, o łącznej wartości ponad 400 mln zł, składa się z ośmiu zadań, dzięki którym zostanie usprawniony transport publiczny w mieście. Część z nich zostało już zrealizowanych lub jest w trakcie realizacji. Nowa trasa tramwajowa ma być gotowa za dwa lata.

–Janina Blikowska

Imponująca Motoarena Toruń może pomieścić 15,5 tys. kibiców. To według wielu opinii najnowocześniejszy dzisiaj tor żużlowy na świecie

Dla turystów i do życia

Przyjezdnym kojarzy się z Mikołajem Kopernikiem, piękną starówką wpisaną na światową listę UNESCO, wyścigami na żużlu i festiwalem Camerimage. Niemniej – poza tymi ikonami – Toruń to po prostu dobre miejsce do życia, które pozwala na atrakcyjne spędzanie czasu przez cały rok.

MICHAŁ STANKIEWICZ

2,5 miliona – tylu gości odwiedza co roku Toruń. Ta liczba musi robić wrażenie, zważywszy, że miasto ma niespełna 200 tysięcy mieszkańców. Tym samym turystyka to jedna z głównych gałęzi gospodarki Torunia. Szacuje się, że w sektorze turystycznym pracuje ok. 3 tys. osób. Niemniej na obsługę ruchu turystycznego składają się także inne branże.

Na gości czeka bogata infrastruktura. Według szacunków liczy 100 obiektów gastronomicznych, 7240 miejsc noclegowych, w tym 6 hoteli czterogwiazdkowych, hostele, kemping i apartamenty. W 2020 r. ruch z powodu pandemii, a w efekcie zamrożenia kultury i sportu, był znacznie mniejszy, co nie zmienia faktu, że Toruń mimo to cieszył się wielką popularnością.

Gotycka starówka i spacer nad Wisłą

Najważniejszą ikoną miasta jest niewątpliwie starówka, wpisana na światową listę UNESCO. Toruń to jedno z najstarszych polskich miast, w XIII wieku należał do Hanz, związku bogatych miast handlowych północnej Europy, a jednocześnie stanowił ważny ośrodek Państwa Krzyżackiego. Stąd wyjątkowa architektura i sztuka gotycka z tamtych czasów. W Toruniu są monumentalne gotyckie kościoły, najstarsze na polskich ziemiach mury obronne, barbakany, baszty, bramy.

Wśród zabytków wyróżnia się Ratusz Staromiejski, symbol toruńskiej republiki mieszczańskiej, Dwór Artusa

czy też Dwór Bractwa św. Jerzego. Siłą średniowiecznego Torunia była nie tylko ekonomia, ale i sztuka. Kwitło witrażownictwo, złotnictwo, rzeźba, snycerka, malarstwo, intarsja, zegarmistrzostwo. Dzieła sztuki z tamtych lat i ruchome zabytki można dzisiaj podziwiać w muzeach, kościołach i gotyckich kamienicach patrycjuszowskich.

Żużel, tenis, film i muzyka

Siłą Torunia są niewątpliwie imprezy. Jak szacuje urząd miasta, co roku ich liczba sięga 2500. Od najmniejszych spotkań, koncertów, zawodów, po te największe, które swoim zasięgiem mocno wybiegają nie tylko poza region, ale i kraj.

Na czele znajduje się Międzynarodowy Festiwal Sztuki Autorów Zdjęć Filmowych Camerimage, który jest jednym z największych na świecie festiwali poświęconych sztuce

operatorów filmowych. Festiwal wymyślono w Toruniu, prowadzi go toruńska Fundacja Tumult. Tutaj odbyły się pierwsze edycje w latach 1993–1999, potem przeniesiono go do Łodzi, następnie Bydgoszczy, by w 2019 wrócił do Torunia. Organizatorzy nagradzają najlepsze filmy nagrodą Złotej Zaby, która jest jednym z symboli miasta. Na festiwalu – jako goście, laureaci, a nawet członkowie jury – pojawiają się najlepsze nazwiska światowego kina, w tym wiele gwiazd: reżyserzy David Lynch, Joel Schumacher, Peter Greenaway, Quentin Tarantino czy aktorzy Danny DeVito, Richard Gere.

Wśród sportowych imprez flagowym wydarzeniem jest Toruń FIM Speedway Grand Prix of Poland, czyli międzynarodowe zawody z cyklu Grand Prix na Żużlu. Startuje w nim 15 najlepszych zawodników na świecie. Tegoroczne zawody zaplanowano na październik.

Dzięki nowoczesnej infrastrukturze Toruń gości też od 2015 r. Copernicus Cup, czyli międzynarodowy halowy miłyng lekkoatletyczny w Arenie Toruń. Od 2017 r. miłyng znajduje się w kalendarzu IAAF World Indoor Tour, tj. najbardziej prestiżowych zawodów halowych pod egidą IAAF. Ostatnia toruńska edycja odbyła się w lutym 2021.

W 2019 roku odbyła się z kolei 25. jubileuszowa edycja Międzynarodowego Turnieju Tenisowego Kobiet Bella Cup, w ramach cyklu ITF Women's World Tennis Tour. Turniej o puli nagród 60 tys. dol. był najdłuższym nieprzerwanym rozgrywaną imprezą kobiecego tenisa w Polsce. W latach 2020 i 2021 z powodu pandemii został jednak odwołany.

Najnowocześniejszy tor na świecie

Toruński sport to nie tylko wielkie imprezy. Wiele klubów zachęca na co dzień do uprawiania zarówno tego zawodowego, jak i amatorskiego. 17 klubów sportowych konkuruje w najwyższych klasach, a co roku odbywa się 76 imprez sportowych. Perłą w koronie jest żużel, który w Toruniu obecny jest od 1930 roku. Ekstraklasowy klub KS Toruń, jest jednym z najbardziej utytułowanych w kraju. O sile żużla w Toruniu świadczy wiele akcentów, nie tylko imponująca Motoarena Toruń, ale też Muzeum Sportu Żużlowego, Toruńska Aleja Sportu Żużlowego, czy ulica Pera Jonssona, jednego z najsłynniejszych żużlowców. Wysokie pozycje w kraju zajmują też m.in. koszykarki (Energa Katarzynki Toruń), koszykarze (Twarde Pierniki Toruń) czy hokej (KS Toruń HSA).

Na potrzeby rozgrywek powstają kolejne, nowoczesne obiekty. W 2009 roku została otwarta Motoarena, która mieści do 15,5 tys. kibiców. To wg wielu opinii najnowocześniejszy dzisiaj tor żużlowy na świecie. Liczy 318 metrów. Inny z obiektów – Arena Toruń działająca od 7 lat, w tym roku gościła 36. Halowe Mistrzostwa Europy w Lekkoatletyce. Ten obiekt wraz z zapleczem treningowym pomieści ponad 5 tys. widzów.

Przystań Toruń, która znajduje się blisko brzegu Wisły, jest zapleczem treningowo-szkoleniowym dla sekcji wioślarskiej Akademickiego Klubu Sportowego UMK Toruń, uczniów Szkoły Mistrzostwa Sportowego, a także wszystkich wiośniaków. Istniejący w tym miejscu od 1960 roku budynek przystani gruntownie przebudowano i ponownie otwarto w 2016 r. Z kolei w maju tego roku ruszył Aqua Toruń. Zbudowany w 1987 r. w stylu powojennego modernizmu, obiekt został gruntownie przebudowany. Znajduje się w nim kilka basenów, z czego największy o wymiarach 25 m x 15,4 m.

Uwagę przyciąga też lodowisko Tor Tor, które ma 2997 miejsc siedzących, a swoje mecze rozgrywa na nim KS Toruń HSA.

Bajeczna szafa i wielkie centrum filmowe

Ta sama infrastruktura służy także amatorom. W Toruniu jest wiele lodowisk, są tory saneczkowe, baseny, strzelnice, a nawet lotnisko sportowe, na którym działa Aeroklub Pomorski. Jest tor gokartowy, ściany wspinaczkowe, tory rowerowe, korty tenisowe, stadniny koni, skateparki i wiele innych obiektów.

Stale rozbudowywana jest też infrastruktura służąca kulturze.

W 2013 poddano renowacji i adaptacji budynek dawnych silosów zbożowych i młyna żytniego wchodzących w skład tzw. Młynów Toruńskich. Na 7 kondygnacjach o powierzchni 5,1 tys. mkw. powstało Centrum Nowoczesności Młyn Wiedzy. To miejsce nauki, edukacji i zabawy. Toruń posiada Centrum Sztuki Współczesnej, a koszarzy Błachy Chełmińskiej zaadaptowano na Muzeum Twierdzy Toruń.

Równolegle do adaptacji zabytkowych obiektów powstają nowe, unikatowe architektonicznie formy.

Centrum Kulturalno-Kongresowe Jordanki zbudowano w 2015 na historycznym przedmieściu Chełmińskim w obrębie Plant. To sąsiedztwo starówki. Już w 2010 roku w Barcelonie otrzymało nagrodę jako najlepszy projekt kulturalny przyszłości, a w późniejszych latach kolejne wyróżnienia.

Teatr „Baj Pomorski” jest uznawany za jeden z najbardziej interesujących budynków teatralnych w Polsce. Jego fasada nawiązuje formą do bajecznej szafy, zdobionej rzeźbionymi postaciami z bajek. Dodatkową atrakcją jest dynamiczna iluminacja widoczna po zmierzchu. W 2020 roku obok powstał drugi w Polsce teatr szekspirowski. To amfiteatr ze stylizowaną sceną elżbietańską.

Obecnie największym wyzwaniem jest budowa Europejskiego Centrum Filmowego Camerimage. Ta założona w 2019 roku instytucja ma być stałą siedzibą festiwalu, a poza tym ma prowadzić całoroczną działalność wystawienniczą, kulturalną, edukacyjną i naukową związaną ze światową kulturą audiowizualną. Koszt budowy oceniono na 600 mln zł, z czego 400 mln ma wyłożyć budżet państwa, a reszta będzie pochodzić ze środków miasta.

Pod koniec sierpnia rozstrzygnięto już konkurs na koncepcję architektoniczną. Zwyciężyło austriackie biuro Baumschlager Eberle Lustenau GmbH, które zaprezentowało zespół ostrokątnych, przeszklonych brył skupionych wokół centralnie położonego placu.

Duży, mały Toruń

Choć uwagę najczęściej przyciągają atrakcje turystyczne, wielkie imprezy i imponujące budowle, Toruń jest przede wszystkim dobrym miejscem do życia.

Toruń jest na tyle duży, że mamy teatry, orkiestry symfoniczne, muzea i galerie na wysokim poziomie, kluby muzyczne, festiwale filmowe. A jednocześnie jest na tyle mały, że w 20 minut jazdy samochodem, a czasem 30 minut, dojedziemy z jednego krańca miasta na drugi – puentuje Szymon Wiśniewski, dyrektor Ośrodka Informacji Turystycznej.

Liczy robią wrażenie: 5 teatrów, 4 kina, 8 muzeów, 35 bibliotek, 9 centrów kultury, 9 galerii sztuki, 140 km ścieżek rowerowych, 38 parków i skwerów i ponad 300 obiektów sportowych.

Co jednak ważne dla mieszkańców – w Toruniu można też szybko uciec od tego wszystkiego, co oferuje życie wielkomiejskie, i odpocząć w jednym z wielu parkowych i leśnych zakątków. Lub po prostu pójść nad Wisłę.

/©©

Ikoną miasta jest starówka, wpisana na światową listę UNESCO

2021 EWINNER TORUŃ

FIM SPEEDWAY GRAND PRIX™ OF POLAND

1/2 PAŹDZIERNIKA

MOTOARENA IM. MARIANA ROSE SPEEDWAYGP.COM/TORUN

f t y i SPEEDWAYGP

* TERMS AND CONDITIONS APPLY, SEE SPEEDWAYGP.COM. LINE UP AND TIMINGS SUBJECT TO CHANGE. © BSI SPEEDWAY LTD

PRESENTED BY
MONSTER
ENERGY

ewinner

AZTORIN MOLDOW

